Resultaten Enquête Omgevingsvisie Samen Borne

Voor het opstellen van de omgevingsvisie Samen Borne is er in 2025 een enquête uitgezet onder inwoners. Den enquête is via diverse kanalen uitgezet, waaronder social media, de gemeentelijke website en in de Week van Borne. In totaal hebben 433 mensen de enquête bezocht, waarvan 174 ingediende respondenten (volledig afgrond) en 72 niet-ingediende respondenten (gedeeltelijk afgerond). Met deze enquête is onderzocht hoe inwoners denken over bepaalde keuzes en is het draagvlak getoetst voor situaties waarin belangen met elkaar kunnen botsen.

In de enquête zijn verschillende thema's aan de orde gekomen: kernwaarden, de kwaliteiten van Borne, kansen, wonen, werken, leefbaarheid, voorzieningen, mobiliteit, vrije tijd, identiteit en klimaatadaptatie. Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste uitkomsten.

Beeld van de respondenten:

- De helft van de respondenten is ouder dan 56 jaar. Er is beperkte response van inwoners jonger dan 25 jaar.
- De meeste respondenten zijn woonachtig in de kern Borne, gevolgd door het buitengebied (buiten de kernen Borne, Zenderen en Hertme).
- Een groot deel van de respondenten woont al langer dan 25 jaar in de gemeente.

Kernwaarden

Inwoners van gemeente Borne beschrijven Borne als volgt:

- Het is een gezellige en kleinschalige gemeente met een dorps karakter. Het is er goed en fijn wonen: schoon, mooi, rustig en met veel groen. De voorzieningen zijn goed, en de gemeente is zowel centraal gelegen in de regio als goed bereikbaar en toegankelijk.
- De inwoners van gemeente Borne zijn vriendelijk, betrokken, actief en sociaal. De sfeer in de gemeente wordt als gemoedelijk ervaren. Borne is klein, compact, veilig en rustig, maar tegelijkertijd ook levendig en overzichtelijk.
- Daarnaast komen in de enquête regelmatig de termen noaberschap, ondernemend en karakter naar voren als typerend voor gemeente Borne en haar inwoners.
- De leefomgeving van gemeente Borne wordt beoordeeld met gemiddeld een 7,5.
- Mensen vinden het volgende het fijnste aan wonen in gemeente Borne:
    - De groene omgeving en het buitengebied
    - De voorzieningen in het centrum
    - De bereikbaarheid met de auto

Aandachtspunten en kansen

Inwoners geven de volgende aandachtspunten en kansen aan voor gemeente Borne:

- Aan inwoners is gevraagd naar de mooiste plek in gemeente Borne. Deze locaties kwamen meermaals naar voren als kwalitatief goede plekken in de gemeente: het buitengebied met wandel- en fietspaden, het oorlogsmonument ten westen van Zenderen, de beek tussen Hertme en Zenderen, de recreatieve mogelijkheden in het buitengebied, de Weideplas, het Openluchttheater in Hertme, Dierenpark de Bonte Koe, de goed onderhouden Mariakapel als rustpunt en Oud Borne.
- Als er aan inwoners wordt gevraagd wat een minder mooie plek is in gemeente Borne valt op dat er weinig plekken in het buitengebied en in Hertme en Zenderen worden aangewezen. Het zijn vooral locaties in de kern Borne. Locaties die meerdere keren zijn benoemd zijn: bedrijventerrein Molenkamp, leegstaande en verloederde panden aan de Grotestraat, de verstening in het centrum, het Marktplein en de buurt Tichelkamp. Over het algemeen wordt op meerdere plekken ook de rommel en overlast van hangjongeren aangegeven, waardoor plekjes als minder mooi of veilig worden ervaren.
- Inwoners zien verschillende kansen voor gemeente Borne:
    - Meer en beter groen;
    - Meer betaalbare woningen (appartementen, seniorenwoningen die niet gelijk appartementen zijn)
    - Betere voorzieningen;
    - Verbeteren (verkeers)veiligheid. Op verschillende plekken heerst een gevoel van onveilig gevoel en de spoorwegovergang wordt niet altijd als veilig ervaren;
    - Meer parkeerplekken in het centrum en in woonwijken.

Inbreiding vs. Uitbreiding

- Uit de enquête blijkt dat inwoners de voorkeur geven aan inbreiding. Als er wordt gekozen voor inbreiding dan wordt bouwen in de openbare groene ruimtes als slechtste optie gekozen. Veel mensen gaven eerder al aan dat er te weinig groen is in de kernen. De opties voor passende hoogbouw, woningsplitsing en ruimte op bedrijventerreinen benutten voor woningbouw worden als gelijkwaardig gezien. Meer dan de helft van de respondenten vindt dit goede opties.
- Als er wordt gekozen voor uitbreiding geven mensen de voorkeur om op meerdere plekken een paar verspreide straten met woningen aan de rand toe te voegen. Transformatie van boerenerven van stoppende boeren is de tweede optie. Een nieuwe uitleglocatie is het minst gewenst.

Leefbaarheid

- Aan inwoners is gevraagd wat zij belangrijk vinden voor een leefbare gemeente. Zij geven aan veel waarde te hechten aan veiligheid en een lage verkeersdrukte, maar ook aan ruimte om te spelen en sporten. Ook voldoende groen, goede winkels en

horeca, betaalbare woningen en voldoende voorzieningen (zoals ontmoetingsplekken, school, kerk) zijn belangrijk.
- Inwoners geven aan dat de nabijheid van voorzieningen ook belangrijk is. Hierbij moet het een acceptabele reisafstand te voet, met de fiets of met de auto zijn.
- Om inwoners meer te laten bewegen, geven zij aan dat de openbare ruimte aangepakt moet worden. Het verbeteren van verkeersveiligheid en het aanpakken van onveilige verkeerssituaties is het belangrijkste. Ook is het waardevol om meer fiets- en wandelpaden aan te leggen in de kernen en het buitengebied.
- Inwoners geven aan dat ze meer elkaar in de openbare ruimte zouden ontmoeten als er meer groen en blauw is, meer bankjes en er meer evenementen zijn. Ook watertappunten, schaduw en horeca kunnen hieraan bijdragen. Er moeten ontmoetingsmogelijkheden zijn voor alle leeftijden.
- Tot slot is toegankelijkheid ook in de openbare ruimte van belang. Het koppelen aan activiteiten zoals een moestuin of beweegtuin kan helpen bij het stimuleren van ontmoeting in de openbare ruimte.

Werkgelegenheid vs. Woongemeente
- Het merendeel van de respondenten geeft aan dat zij dat gemeente Borne primair een woongemeente is en dat ze daarom gebruik kunnen maken van werkgelegenheid in buurgemeenten.
- Inwoners reageren wisselend op het verkleuren van bedrijventerreinen. Een deel geeft aan dit geen goed idee te vinden. Een groter deel geeft aan dat dit onder de juiste voorwaarden mogelijk moet zijn. Deze voorwaarden zijn bijvoorbeeld dat het pand al langere tijd leegstaat, dat het aan de rand van een bedrijventerrein ligt of als er al andere woningen op het bedrijventerrein staan.
- Ondanks dat we streven naar een woongemeente, zullen er soms toch bedrijven willen opstarten. Volgens inwoners mag dit mits het gaat om kleine bedrijven/startups of boerenbedrijven die willen transformeren naar meer duurzame bedrijfsactiviteiten.
- Bij uitbreiding van bedrijvigheid wordt aangegeven dat dit het beste kan op een bedrijventerrein buiten het centrum, gevolgd door uitbreiding van bestaande bedrijventerreinen en in de buurt van ov-punten of autoknooppunten.

Voorzieningen spreiden vs. clusteren
- Bijna driekwart van de respondenten geeft aan het ermee eens te zijn dat commerciële voorzieningen geclusterd moeten worden in het centrum en dat maatschappelijke voorzieningen verspreid moeten zitten over de gemeente. Inwoners geven tegelijkertijd aan dat er bij de Bornsche Maten behoefte is aan een (kleine) supermarkt. Ook is hier de wens voor een cafetaria of bakker.
- Inwoners geven aan dat het belangrijk is om het centrum levendig te houden.
- Als het inwoneraantal groeit naar 30.000 inwoners, geven inwoners vooral aan dat er extra zorg, onderwijs, supermarkten en horeca nodig is.

Mobiliteit
- De meerderheid van de inwoners is het eens dat langzaam verkeer (fietsen en lopen) gestimuleerd moet worden. Om dit te bereiken geven inwoners aan dat er vooral ingezet moet worden op betere en veiligere fiets- en wandelpaden. Ook fietsstraten dragen hieraan bij.

Recreatie- en ontspanningsmogelijkheden
- Inwoner staan neutraal tegenover het toevoegen van meer recreatie- en ontspanningsmogelijkheden in het buitengebied. Ze geven aan dat ze het belangrijk vinden dat de rust wordt behouden en de openheid blijft bestaan.
- Bij meer recreatie in het buitengebied zijn onze inwoners bang voor: Afval/verrommeling, negatieve invloed op de natuur en dat dieren overlast ervaren, druk verkeer (onveiligheid, parkeerdruk) en geluidsoverlast.
- Het buitengebied wordt het meest gewaardeerd om de natuur, rust en wandel- en fietspaden.

Leegstaande karakteristieke panden
- Inwoners hebben geen uitgesproken mening over de functie-invulling van leegstaande karakteristieke gebouwen. Wel vindt het merendeel het belangrijk dat de panden openbaar blijven.
- Als er een functie terug moet komen in de karakteristieke panden, dan zeggen mensen dat dit woningen, horeca of een maatschappelijke functie moet zijn.
- Bijna iedereen geeft aan dat de geschiedenis en identiteit als basis moet dienen voor nieuwe ontwikkelingen (waarvan een deel neutraal is over dit onderwerp).

Duurzaamheid
- Ongeveer een kwart geeft aan geen overlast te ervaren van klimaatveranderingen. De mensen die wel overlast ervaren, geven vooral aan last te hebben van de droogte.
- Bijna alle respondenten geven aan dat er meer ruimte moet komen voor groen en water. Ze vinden het belangrijk dat de gemeente actief bezig is met het tegengaan van klimaatveranderingen en dat er bij nieuwbouwwijken ruimte gereserveerd wordt voor maatregelen tegen klimaatveranderingen.